

него предоставя такава възможност и отвежда към такива идеи. Приемането на песните с този мотив единствено и само за разбойнически е едностранчиво и недостатъчно, за да обясни сложният му и противоречив смисъл.

Третият тип клетва при „ставането“ на хайдушката дружина, битуваша в Сливенския хайдушки фолклор е израз на късните революционни идеи.

Тя се среща предимно в Хаджидимитровия цикъл³³ и нейното съдържание е изцяло обладано от идеята за готовност и преданост към борбата срещу поробителя за освобождаването на народа. В съответствие с тази идея е налице и ново отношение към хайдутството и хайдутина. Те са осмислени изцяло вече като борци за освобождение и защитници на народа. Клетвата като елемент в процеса на съставянето и утвърждаването на хайдушката дружина стои и в тези късни песни, но вече като повод за израз на нови идеи. В този смисъл може да се каже, че разгледаните три типа хайдушки клетви „давани“ при „ставането“ на хайдушката дружина, като че ли в някаква степен съответствуват на различни етапи в отношението към хайдутството, а това от друга страна представлява косвена информация за различни етапи от развоя на хайдутството. Специфичната условност на тази информация е явна, особено що се отнася до текстовете с първите два типа клетви.

Важното и обединяващото в трите типа клетви, които са определящи и за развитието на сюжетите, е именно функцията им на съществен момент в изграждането на хайдушкия колектив с определен статут и определено място във времето и пространството.